

Bilaga B – Behandling akut trångvinkelattack

Lathund för behandling av akut trångvinkelattack

Lathunden beskriver stegvis behandling vid akut trångvinkelattack till följd av pupillblock.

Steg 1

Genomför behandlingen av pupillblock steg för steg enligt följande:

- **acetazolamid (Diamox)** 500 mg (eller 10 mg/kg) intravenöst (i.v.) i första hand eller peroralt (p.o.) i andra hand
 1. **timolol** 1 droppe initialt (därefter 2 gånger dagligen)
 2. **brimonidin** 1 droppe initialt (därefter 2 gånger dagligen)
 3. **dexametason** 1 droppe initialt (därefter 4–6 gånger dagligen).

Vid behov mot illamående ges metoklopramid 10 mg p.o., intramuskulärt (i.m.) eller långsamt i.v. (max 30 mg/dygn). Mer information finns i Fass.

Vid behov mot smärta ges opioidpreparat, p.o. eller i.v., i.m. eller subkutant. Mer information finns i Fass.

Låt patienten ligga på rygg och avvakta 1–2 timmar innan intraokulärt tryck (IOP) mäts på nytt. Fortsätt därefter enligt steg 2, utifrån det uppmätta trycket.

Steg 2

A. Uppmätt IOP lägre än 50 mmHg	B. Uppmätt IOP 50 mmHg eller högre
1. Ge 1 droppe pilocarpin 2 % eller 4 %, var 15 minut under en timme. 2. Genomför laseriridotomi (LPI): • Om kvarstående kornealt ödem, inför LPI, ges 1 droppe bedövning och några droppar glycerol. • Mer information finns i avsnitt om LPI.	1. Överväg upprepning av acetolamid 500 mg p.o. eller i.v. 2. Alternativt ge glycerol 85–99,5%, 1 ml/kg p.o. (ungefär 1,25 g/kg). Om patienten kräks: ge mannitol 500 ml i.v. (hälften snabbt och resten långsamt). Kontrollera kreatinin och elektrolyter. Sätt urinkateter. Mer information: Ögontrycksänkning med mannitol. 3. Låt patienten ligga på rygg och avvakta 1–2 timmar innan IOP mäts på nytt. Fortsätt därefter enligt steg 3, utifrån det uppmätta trycket.

Steg 3 (fortsättning på Steg 2B)

A. Uppmätt IOP lägre än 50 mmHg	B. Uppmätt IOP 50 mmHg eller högre
1. Gå till Steg 2 A. Uppmätt IOP lägre än 50 mmHg och följ behandlingsinstruktionerna.	1. Om inte redan givits, ge mannitol 500 ml i.v. (hälften snabbt och resten långsamt). Kontrollera kreatinin och elektrolyter. Sätt urinkateter. Mer information: Ögontrycksänkning med mannitol. 2. Överväg kirurgisk åtgärd.

Laseriridotomi

Tidpunkt

Laseriridotomi (laser peripheral iridotomy, LPI), ska alltid göras så snart trycket har sjunkit och hornhinnan (kornea) klarnat. Laserbehandlingen genomförs enligt följande:

- Sätt två iridotomier perifert, vanligen i någon av de övre kvadranterna eftersom de då täcks av övre ögonlocket.
- Kontrollera att iridotomin blir genomgripande. Transillumination ska finnas.

Laserinställningar Nd:YAG-laser

Genomför LPI med Nd:YAG-laser och tänk på följande:

- droppa pilokarpin om det inte är gjort
- behandla i själva irisstromat och inte på ytan
- de flesta laserapparater kräver mindre än 5 millijoule (mJ)
- undvik alla synliga kärl i iris.

Parameter	Inställning
Energi	1–6 mJ, använd minsta möjliga energi. Skada på linskapseln kan inträffa > 2 mJ.
Spotstorlek	50–70 µm (fast inställd för varje lasermodell).
Pulser per burst	1–3

Ögontrycksänkning med mannitol

Dosering

Ge inte mannitol upprepade gånger. Ta blodprov kreatinin/elektrolyter och överväg att sätta kateter. 500 ml mannitol är lika mycket som 75 gram, vilket ungefär motsvarar 1 gram per kilo kroppsvikt. Läkemedlet ges under 30–60 minuter. I svåra fall kan doseringen ökas till 2 g per kg kroppsvikt, som ges under 60 minuter. Vid premedicinering inför operation bör mannitol ges 1–1,5 timme före operation för att uppnå maximal effekt. Mannitol har sämre effekt på silikonoljefyllda ögon.

Beakta kontraindikationer enligt FASS:

- överkänslighet mot mannitol eller mot något hjälpämne
- svår hjärtsvikt
- anuri på grund av postrenal obstruktion
- ödem med höggradig kapillärskörhet eller membranpermeabilitet
- svår lungstas eller lungödem
- aktiv intrakraniell blödning, förutom under kraniotomi
- hyperosmolärt syndrom
- allvarlig uttorkning.

Diskutera gärna äldre patienter med hjärt-, njur- eller lungsvikt med medicin-konsultjouren innan behandling med mannitol.

Graviditet/amning

Mannitol rekommenderas inte under graviditet. Avbryt amning under behandling med mannitol.